

Karta li Taret mar-Riħ

Lina Brockdorff

Pascal kien ilu ma jorqod lejl shiħ. Le, ma kellux inkwiet, lanqas ma kien marid, imma daħħal fellus f'rasu li ma setax isib irkaptu tiegħu. Kien ilu jpitter dawk l-aħħar għaxar snin u x-xogħol tiegħu kien qed jingħoġob mhux hażin, b'dankollu xtaq li jkompli jistudja biex jimxi aktar 'il quddiem fil-qasam tal-pittura. Kien saħansitra jgħallek l-arti fi skola sekondarja, xorta waħda ma setax iberred fih dik ix-xewqa kiebja li xi darba jkollu flus bizzżejjed biex jitlaq it-tagħlim u jmur jistudja għal xi żmien f'kullegġ barra minn Malta.

Jumejn qabel kien qara li l-Accademia di Belle Arti di Bologna nidiet konkors li għaliha seta' jikkonkorri kulħadd. Ser jingħataw għaxar premijiet ta' boroż ta' studju ta' sentejn għal dawk li jiġu minn ta' quddiem. Jistgħu jpingu li jridu, is-suġġett miftuħ għal kull tema, basta li jkun juri laqta ta' originalità. Thajjar jidhol għal din l-isfida, kelli żmien jaħsibha sa tħalli ijiem oħra għax ladarba japplika kelli jikteb dwar xiex ser tkun il-pittura tiegħu.

Lejl u nhar moħħu jissielet biex forsi jirnexxilu jolqot idea originali, kien kollu ta' xejn u ħassu ser jiġġen. Jaħasra okkażjoni bħal dik ħassha ser tiżloqu minn taħt idejh u żgur li qatt ma jerġa' jkollu oħra bħalha.

Kien ix-xahar ta' April, il-vakanzi tal-Għid il-Kbir. Skola ma kellux u seta' jikkonċentra ħsibijietu kollha fuq dan l-imbierek suġġett li xtaq isib malajr kemm jista' jkun. Kollu ta' xejn. Beda jtitlef kull tama li jlaħhaq.

Iqalleb il-kotba tal-arti, jixgħel u jitfi l-kompijuter, jixrob il-kikkri tal-kafè waħda wara l-oħra, forsi ma tafx kif ... ta' xejn. Kienu saru l-ħdax u nofs ta'

filghodu. Ĝieh f'rasu li jaqbad il-karozza u jmur idur dawra mal-inħawi tar-rahal tiegħu, forsi xi ħaġa fl-ahħar tasal biex tgħinu.

Kien joqghod in-naħha ta' fuq tal-Ibraġ. Startja l-karozza u ħareġ bla ma jaf fejn sejjjer. Induna li kien qam ir-riħ għmielu. Ĝibed lejn Triq il-Franciż li dejjem kien jammira minħabba l-vaduta sabiħha ta' Wied Ghomor. Waqqaf il-karozza u tefā' ħarstu 'I hinn lejn Ta' Ĝakondu, għelieqi mtarrġin fuq xulxin, xi sbuħiha! B'dankollu ma marx biex jitgħaxxaq bin-natura, imma li jsib suġġett għall-pittura.

Buffura riħ qawwija, kollox jitħarrek, siġar u friegħi jiżfnu ... u min-naħha tax-xellug minn taħt il-vilel fejn kien hemm salt boroż suwed bl-imbarazz taret karta u nqabdet bejniet il-wajpers u l-windskrin tiegħu. Bilkemm ma bediex jitbissem, meta ġie x'jgħidlu biex jaħtaf dik il-karta qabel ma terġa' ttir, forsi ...

Hekk għamel. Karta rqiqqa, qisha folja minn xi ktieb tal-Bibbja qadim, miktuba bl-Ingliz, paġna 1268, tipa antika u rqiqqa bil-kemm tinqara, kull paġna maqsuma f'żewġ kolonni. Beda jillixxa dik il-paġna u jifliha sew ... paġna mill-evangelju ta' San Luqa ... laqtu t-tititolu 'The prodigal Son'. Beda jaħseb u jaħseb. Pitturi li juru dik ix-xena hawn kemm trid, l-aktar magħrufa hija dik ta' Rembrandt li saret fl-1669 li llum tinsab fl-iState Hermitage, ta' San Pietrburg, ir-Russja. Baqa' hemm, ċass, jaħseb. Hass sensazzjoni stramba b'dik il-karta f'iddu.

Ġie x'jgħidlu li veru kien hawn mijiet ta' stampi ta' dil-parabbola, imma kollha kemm huma juru l-iben iż-żgħir ġej lura fil-faqar u d-dwejjaq tiegħu, naturalment flimkien ma' missieru ferħan jitgħaxxaq bih u salt sefturi mdawrin miegħu. Imbagħad f'rakna tal-pittura tara lil dan ħuuh imgħaddab iħares. Ma jiftakarx li qatt ra xi waħda li turi biss lill-iben il-kbir waħdu jew ma' xi ħadd li wassallu l-aħħar dwar ħuuh. Issib ffit pitturi oħra li juru l-missier anzu jittawwal minn fuq setaħ.

Tgħid kellu jaħtaf dik l-idea? Baqa' hemm għall-isbaħ nofs siegħa, jgħarbel f'moħħu x'kellu jagħmel. Fl-ahħar qataġħha li kien sab xi ħaġa li tgħodd għalihi. Żamm fuq is-sit ta' ħdej dik il-folja karta li minnha seraq it-tema, startja l-karozza u dar lura.

L-ewwel ma beda jaħseb kien dwar it-tititolu li ser jagħti lill-pittura għax kien jeħtieġu malajr biex ifittem jaapplika. Wara li kiteb bosta titoli ħaseb li l-aħjar wieħed kien: "The arrival of the prodigal's brother"; dak il-ħin stess xegħel il-kompijuter u applika.

Kien qisu miġnun bil-ferħ ladarba rnexxielu jsib dak li beda jfitter. Issa bil-mod jibda jimmagħina kif ser ifassal dak li beda jiġi f'moħħu. Sa filgħaxija

kien iddeċieda li l-istampa ma kellhiex tkun b'salt figuri, tnejn biss, l-ewljeni minnhom ser ikun hu l-Iben prodigu, liebes pulit u rikk għalkemm kien ġej mix-xogħol, għax mid-dehra dik il-familja kienu għonja ġmielhom, dak kien imur jaħdem biss biex jgħasses lill-ħaddiema. Iva, mela kelli jkun hemm dan l-imbierek kemxjejn imġen neb fir-rokna tax-xellug iħares lejn il-lemin u 'l-hinn minnu seftur li ġablu l-aħbar; dan bi driegħu x-xellugija merfugħha għax b'subgħajh qed juri lejn il-lok minn fejn ġej il-briju tal-mužika u ż-żfin.

Fl-isfond jidhru għelieqi u xi siġar li ma jridux ikunu wisq prominenti, għax l-attenzjoni kollha ta' minn iħares lejn il-pittura kellha taqa' fuq l-espressjoni ta' wiċċi dak il-ġuvni x hin jisma' l-aħbar. Xtaq ipinġi wiċċi li qed juri hasda, jesprimi dispjaċir, flimkien ma' dagħidgħha ta' qilla għall-inġustizzja li ħass li saret miegħu, li kien tant ubbidjenti u leali lejn missieru. Tghid jirnexxilu joħrog fuq it-tila dawn is-sentimenti kollha li żgur hass dak il-ġuvni? Mill-kliem li jgħid lil missieru jidher sew x'kien għaddej minn moħħu u x-ħass f'qalbu!

Fl-istess ħin beda jirrealizza li mhux possibbli li espressjoni ta' wiċċi turi dawk l-emozzjonijiet kollha f'salt. Din ser tkun stampa statika u mhux film u għalhekk ried jagħzel sew kif ser ipitru. Mela, beda jqatta' ħin twil quddiem il-mera jistudja l-fattizzi tiegħu stess waqt li jimmagina li hu mgħaddab, muġugħ, offiż jew diżappuntat. Iddeċieda li fost dawn l-emozzjonijiet kollha kienet tirbaħ dik tal-uġigħ li ħass dan il-ġuvni għax lili missieru qatt m'għamillu festa.

Ma riedx jibda x-xogħol mill-ewwel u bil-għażla, ma kellux għalfejn ladarba kien applika kien baqagħlu żmien ta' xahrejn. Ippjana sew kif ser jibda: l-ewwel pass jaqra għal bosta drabi dik il-parabbola mill-Bibbja u mhux biss minn fuq dik il-folja li weħlet mal-ħgiega tal-karozza. Kien jemmen ferm fit-talb u ħass li did-darba għal suġġett bħal dan kelli tabilhaqq bżonn l-ghajnejna tas-sema. Wara jipprova jimmagina li din l-istorja saret lili, li hu l-protagonista tal-ġrajja. Tghid kif kien iħossu?

Żgur li ma kellux jipprova jibda jħażżeż xejn qabel ma jgħaddi minn dal-proċess twil ta' thejjija, proċess li jgħajjik, li tarah żejjed, li jidher fekk hafna żmien prezżju, imma li fl-istess ħin kull artist jaf kemm huwa ta' htiegħ. Fuqu għad jitdependi kull taħbiżza li ser toħroġ fuq it-tila u fuqhom kull pinzellata ta' żebgħa bl-isfumar kollu ta' lwien.

Pascal fl-aħħar beda l-kwadru. Hdejha dejjem kien ikollu dik il-folja tal-Bibbja li weħlet mal-ħgiega, għalih saret qisha xi relikwija li mingħajrha ma jgħaddix. Dam l-isbaħ għoxrin jum biex lesta l-kwadru u kien kuntent birriżultat. Tgħidx kemm-il ritratt hadlu.

Wara beda jirsisti biex isib aġenzija ta' assigurazzjoni u li teħodlu ħsieb l-ippakkjar u l-pustaqgħ tal-kwadru. Ma kienx biħsiebu jixxaħha, fitteż li jkollu kollox mill-aħjar biex jagħti impressjoni tajba tiegħu bħala artist matur.

Tgħidx kemm kellu tensjoni fuqu sa ma wasallu l-messaġġ mill-Konservatorju li l-pittura tiegħu waslet shiha u f'sikkitha. Imbagħad seta' jiġi jistrieh u jirrilassa wara tant jaem ta' xogħol mentali u stress. Beda jgħid lilu nnifsu li jaqbel li jinsieha għalkkollo il-pittura, qisha qatt ma kienet. Din mhix ħaġa ħafifa għax kienet saret biċċa mill-istess ħajtu. Ibda biex għax qabel tliet xhur oħra mhux ser joħroġ ir-riżultat u barra minn hekk min jaf kemm eluf ta' artisti oħra ħadu sehem, u għalhekk jista' kważi jaqta' qalbu għalkkollo, imma insomma dik il-pittura tiġi lura u hu jkun kuntent li lesta kwadru ieħor.

Wara ftit jaem li għalaq il-konkors sab messaġġ li għarrfu li kienu daħlu mija u sebghin pittura ... u tiegħu tinsab fosthom.

Harġu r-riżultati. Lanqas ried jemmen. Tiegħu kienet ġiet is-seba' waħda! Kien rebah dik il-borża ta' studju li tant kien ilu jixtieq! Ha f'idu dik il-karta tal-Bibbja u beda jbusha. Kien biħsiebu jwaħħalha mal-ħajt fi frejm tal-fidda!